Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2020253
Steller: J. Koopmans
Datum commissie: 23 april 2024
Datum raadsvergadering:14 mei 2024

Team: ODL
Teammanager: D. Roet
Portefeuillehouder: T. L. M. Bennis
E-mail: jo.koopmans@hoorn.nl

Onderwerp
Beleidsnota 'Sport, spel en bewegen in de openbare ruimte 2024'

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Beleidsnota 'Sport, spel en bewegen in de openbare ruimte 2024'
2	Onderzoeksrapportage sport-, spel- en beweegruimte Hoorn
3	Rapport participatietraject

De raad besluit
De beleidsnota 'Sport, spel en bewegen in de openbare ruimte 2024' vast te stellen en daarmee de daarin opgenomen visie op de sport-, spel- en beweegruimte uit te dragen.

Samenvatting
De beleidsnota 'Sport, spel en bewegen in de openbare ruimte 2024' is het resultaat van een onderzoek naar de sport-, spel- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte van Hoorn. Hierbij is, samen met inwoners van jong tot oud en relevante professionals en organisaties gekeken naar wat er nu al goed gaat. Ook is gekeken naar wat beter kan op het gebied van de sport-, spel- en beweegruimte. Centraal staat daarbij het streven naar een beweegvriendelijke leefomgeving. Dat is een inclusieve leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te sporten, spelen, bewegen en ontmoeten. In de beleidsnota zijn ambities en doelen geformuleerd die bijdragen aan deze beweegvriendelijke leefomgeving. Daarbij is gekeken naar bestaande sport-, spel- en beweegplekken, de programmering van activiteiten en de communicatie met bewoners en de integrale en buurtgerichte aanpak vanuit de gemeente. In de uitvoering komt het pakket aan beleidsambities neer op een buurtgerichte, integrale aanpak. Deze aanpak streeft naar kwaliteit boven kwantiteit om zo alle inwoners van de gemeente Hoorn te betrekken bij de beweegvriendelijke leefomgeving.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Op 8 december 2020 heeft de gemeenteraad het Masterplan Buitensport Hoorn 2020 vastgesteld. Bij vaststelling van het Masterplan heeft de raad tegelijkertijd opdracht gegeven om deze verder uit te werken. De uitwerking van het Masterplan bestaat uit twee sporen, die leiden tot twee beleidsnota's:

1. De beleidsnota 'Sport, spel en bewegen in de openbare ruimte 2024';
2. De beleidsnota 'Gemeentelijke sportparken 2035'.

Het opstellen van de beleidsnota 'Sport-, spel- en bewegen in de openbare ruimte 2024' is nodig om de nieuw geformuleerde beweegvriendelijke visie concreet te maken en te implementeren. De nota fungeert als gids voor specifieke maatregelen en projecten, waardoor de visie praktisch en effectief wordt.

De beleidsnota 'Gemeentelijke sportparken 2035' wordt in 2025 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Belang
Voor de inwoners van Hoorn is het besluit van de raad van belang, omdat het de leefomgeving direct beïnvloedt. Het beleid en de daaruit voortvloeiende infrastructuur hebben invloed op de mate waarin inwoners gestimuleerd worden om actief te sporten, spelen, bewegen en ontmoeten. Een besluit van de raad draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners, en bevordert de sociale cohesie.

Om een leefomgeving te creëren die gezondheid stimuleert en bewegen faciliteert, wordt gestreefd naar bereikbare, toegankelijke en kwalitatief goede sport-, spel- en beweegvoorzieningen in een aantrekkelijke omgeving. Een infrastructuur die gezonde leefstijlkeuzes makkelijk maakt en uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. Voor de realisatie van deze infrastructuur is passend beleid noodzakelijk.

Centrale vraag
In hoeverre ondersteunt de gemeenteraad de visie 'Een inclusieve leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen, spelen, sporten en ontmoeten', met de daaruit voortkomende integrale, buurtgerichte aanpak gericht op kwaliteit boven kwantiteit?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Een bijdrage leveren aan een aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving voor de inwoners van Hoorn. Concreet betekent dit dat wordt ingezet op kwalitatieve, aantrekkelijke sport-, spel- en beweegruimte die actief gebruik stimuleert, gezonde leefstijlkeuzes makkelijk maakt en ontmoetingen bevordert.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Circulariteit
Daar waar mogelijk wordt materiaal dat vrijkomt bij de renovatie van voorzieningen hergebruikt voor dezelfde voorziening of voor een voorziening op een andere plek. Zijn materialen niet direct te hergebruiken dan worden deze naar een erkende verwerker afgevoerd, die hier zoveel mogelijk nieuwe materialen van maakt of het na een bewerking alsnog kan hergebruiken.

Aanleg/renovatie
Bij de aanleg/ renovatie van voorzieningen worden bouwstoffen gebruikt, die een zo lang mogelijk levensduur hebben en na hun levensduur weer circulair kunnen worden gebruikt. De inrichting van een voorziening is erop gericht dat deze zo min mogelijk onderhoudskosten met zich meebrengt.

Klimaatneutraal
Bij realisatie van nieuwe voorzieningen en beheer, onderhoud en vervanging van bestaande voorzieningen wordt rekening gehouden met de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn.

4. Kaders

Beleidsplan speelvoorzieningen 2008
Het beleidsplan speelvoorzieningen 2008 was de basis voor de beleidsnota 'Sport, spel en bewegen in de openbare ruimte 2024'. Het is in de voorliggende beleidsnota geactualiseerd op basis van nieuwe ontwikkelingen, huidige situatie en ambities vanuit het coalitieakkoord. Het is daarbij geïntegreerd met andere onderdelen op gebied van sport en bewegen in de openbare ruimte. Daarbij zijn veel uitvoerende aspecten verwijderd. Deze krijgen later invulling in de beleidsregels, die voor deze beleidsnota worden opgesteld. Zie ook punt 9 realisatie.

Sport- en Beweegnota 2016 en Masterplan Buitensport Hoorn 2020
De sport- en beweegnota 2016 en het Masterplan Buitensport Hoorn 2020 bieden kaders en doelstellingen voor de ontwikkeling van de voorliggende beleidsnota. De ambities vanuit het Masterplan zijn opgenomen en/of vertaald in de visie op de sport-, spel- en beweegruimte en de daaruit voortvloeiende ambities die in de voorliggende nota zijn opgenomen.

Landelijk Sportakkoord 2: Strategielijn Ruimte voor sport en bewegen
De doelstelling van het Landelijk Sportakkoord 2 wordt meegenomen bij de ontwikkeling van de voorliggende beleidsnota: "Creëren van een toekomstbestendige sportinfrastructuur die uitnodigend, faciliterend en toegankelijk is voor iedereen. Als fysiek fundament waarop beweging kan plaatsvinden. Met aandacht voor meer verbindingen tussen ruimte voor sport en bewegen en andere relevante domeinen, zoals natuur- en wijkontwikkeling. Hiermee moet een breder bereik van doelgroepen ontstaan."

Omgevingsvisie Hoorn 2022
De Omgevingsvisie schetst op hoofdlijnen de visie op de fysieke leefomgeving en de ontwikkelrichting voor Hoorn tot 2040. De hierin genoemde ambities sluiten goed aan op de ambities in de voorliggende beleidsnota, zoals de ambitie *"werken aan een socialere, gezondere en veiligere omgeving.*

Coalitieakkoord 2022-2026: Durven. Doen! Dromen.
In 2022 is het coalitieakkoord "*Durven. Doen! Dromen"* vastgesteld. Binnen het coalitieakkoord zijn verschillende ambities vastgesteld die directe binding hebben met de openbare sport-, spel- en beweegruimte. Een vastgestelde ambitie is in te zetten op het stimuleren van beweging onder de inwoners en het verbeteren van de openbare ruimte voor diverse doelgroepen: inwoners met een beperking, kinderen, sporters en senioren.

Gemeentelijke begroting
De gemeentelijke begroting bepaalt de hoogte van de jaarlijkse vervangingsopgave voor de sport- spel- en beweegruimte.

5. Argumenten

Beleidsnota en ambities
Deze beleidsnota gaat verder dan het oorspronkelijke Beleidsplan Speelvoorzieningen 2008. Het zet een nieuwe stip op de horizon:

- Het omschrijft een visie voor de beweegvriendelijke leefomgeving voor alle inwoners;
- Het schetst daarbij de ambities om de uitdagingen integraal op te pakken. De ambities zijn gericht op:
    - de fysieke voorzieningen buiten;
    - de wijze waarop de realisatie ervan integraal wordt aangepakt;
    - de programmering op deze voorzieningen en de communicatie met betrekking tot het aanbod richting inwoners.
- Deze ambities geven vervolgens de doelen weer voor de gewenste integrale aanpak en samenwerking om te werken aan het versterken van de gewenste beweegvriendelijke leefomgeving.

Met het vaststellen van de beleidsnota, vormen de ambities en doelen de basis voor het verbeteren van de openbare sport-, spel- en beweegruimte in de gemeente Hoorn.

Integrale buurtgerichte aanpak
Een van de conclusies van het uitgevoerde onderzoek naar de staat van de openbare sport-, spel- en beweegruimte is dat er momenteel sprake is van meerdere buurten met een overschot aan ingerichte voorzieningen. Tegelijkertijd is er behoefte om het aanbod gericht te versterken om alle inwoners van Hoorn te betrekken bij de beweegvriendelijke leefomgeving. Om uitvoering te kunnen geven aan de beleidsambities wordt met het nieuwe beleid ingezet op een integrale, buurtgerichte aanpak waarbij per buurt gekeken wordt hoe het aanbod beter afgestemd kan worden op de behoeftes van de buurt. Hierin worden zowel inwoners als diverse professionals en organisaties betrokken.

Om de effectiviteit van de uitvoering te vergroten is het uitgangspunt binnen de buurtgerichte aanpak om in te zetten op een kleiner aantal, maar wel beter ingerichte sport-, spel- en beweegvoorzieningen. Dit is nodig om te kunnen focussen op het inrichten van goede, multifunctionele plekken die meerdere doelgroepen kunnen bedienen. Daarnaast draagt het terugbrengen van het aantal ingerichte plekken ook bij aan de financiële haalbaarheid van de uitvoering.

Investeringsbudget en meerjarenonderhoudsplan
De ambities in de beleidsnota zijn gekoppeld aan een meerjarenonderhoudsplan. Daarin is de hoogte van de benodigde investeringskosten voor herinrichting van alle huidige sport-, spel- en beweegplekken bezien. In het licht van het nieuwe beleid en over een periode van de komende 15 jaar zijn de gemiddelde investeringskosten circa € 570.000 per jaar. Het vervangingsinvesteringsplafond gaat echter uit van circa € 450.000 per jaar. Het verschil is te verklaren door het toegenomen hoeveelheid aan sport- en speelplekken sinds 2008 en de beschreven ambities. Alhoewel het beleidsplan uitgaat van minder plekken en daarmee een besparing, wordt tegelijkertijd ingezet op meer kwaliteit bij de resterende plekken. Dat kan deels door een slimme keuze qua toestellen, maar vraagt ook een extra investering. Daarnaast brengt het verwijderen van plekken kosten met zich mee. Al deze aspecten zijn meegenomen in het bedrag van € 570.000.

Gezien de ombuigingsopgave van de gemeente is er op dit moment geen ruimte voor extra geld en moet er gewerkt worden met het beschikbare budget. Dat geldt zowel voor het budget qua herinrichting als capaciteit voor de uitvoering. Kortom, de herinrichtingen moeten plaatsvinden binnen de financiële mogelijkheden en de beschikbare capaciteit.

Het is mogelijk dat het totale vervangingsinvesteringsplafond met alle vervangingsopgaven ruimte biedt voor meer budget dan de beschikbare € 450.000. Hierover zijn echter geen garanties te geven. Dat is afhankelijk van andere investeringen. Indien er in een jaar onvoldoende budget is, is het mogelijk dat toestellen moeten worden verwijderd en pas weer worden vervangen als het benodigde budget voor de plek beschikbaar is gesteld. De ombuigingsopgave zorgt er ook voor dat de buurtgerichte aanpak niet overal doorgevoerd kan worden. Dit wordt stapsgewijs binnen beschikbare capaciteit opgepakt.

Gevolg is dat de ambities en doelstellingen in het beleidsplan duidelijk richting geven waar de gemeente naartoe wilt werken. Het biedt goede kaders voor de uitvoering. Elk jaar wordt daarmee een stap gezet om de sport-, spel en beweegruimte een functie voor alle inwoners te geven. Het tempo van realisatie van de ambities ligt door de ombuigingsopgave wel lager. Hoe dit exact uitpakt, wordt zichtbaar via de jaarlijkse uitvoeringsplannen.

Investeringsbudgetten bijzondere plekken
Gemeente Hoorn telt negen bijzondere plekken voor sport, spel en bewegen in de openbare ruimte. Deze vragen een zodanige investering bij vervanging, dat het niet reëel is deze in de reguliere vervangingsopgave mee te nemen. Daarom zijn deze plekken niet meegerekend in de benodigde investeringskosten, die nu € 570.000 per jaar bedragen.

Het gaat om de volgende plekken:
1. Skatepark Julianapark;
2. Stadsstrand;
3. Stadsspeeltuin;
4. Dwaalpark;
5. Cruyff Court Bangert;
6. Cruyff Court Kersenboogerd;
7. Cruyff Court Risdam;
8. Cruyff Court Grote Waal;
9. Natuurspeelplek Boezelbos Blokweer.

Op korte termijn is er geen financiële ruimte in de begroting, maar op de langere termijn wordt er gekeken of de vervangingsinvesteringen kunnen worden toegevoegd aan het vervangingsinvesteringsplafond.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

De ontwikkeling van de beleidsnota is gestart met een onderzoek naar de sport-, spel- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte van Hoorn. In het onderzoek is de huidige situatie vastgesteld en zijn de eerste verbeterkansen beschreven. De resultaten zijn opgenomen in een onderzoeksrapport en samengevat in de beleidsnota.

Daarna zijn er verschillende participatiemethodes ingezet om input te krijgen van inwoners, medewerkers binnen de gemeente Hoorn en externe partijen die werkzaam zijn in de wijken. Er zijn online enquêtes uitgezet, buurtwandelingen met inwoners en kinderen gedaan en verschillende overlegvormen ingezet om input te verzamelen. De verzamelde input is verwerkt in een participatierapport en waar relevant meegenomen in de ambities van beleidsnota. Tevens wordt de input uit de participatie meegenomen in de op te stellen beleidsregels voor uitvoering.

GEMEENTE HOORN

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de gemeentelijke begroting.

Op basis van beschikbare ruimte in het vervangingsinvesteringsplafond, beschikbare capaciteit en het meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. Het vervangings-investeringsplafond, met als onderdeel de budgetvraag voor de herinrichting van sport-, spel- en beweegplekken, wordt jaarlijks via de kadernota voorgelegd aan de raad voor de integrale afweging.

8. Communicatie

Inwoners en externe organisaties
Het onderwerp wordt meegenomen in de reguliere communicatie van de griffie voorafgaand aan de commissievergadering en na het raadsbesluit.

Zodra er concrete stappen plaats vinden die voor de inwoner van belang zijn zal er op dat moment aanvullende communicatie plaatsvinden.

Interne organisatie
Bij de totstandkoming van de beleidsnota zijn belanghebbende teams betrokken geweest. Deze worden geïnformeerd over het raadsbesluit en ontvangen de beleidsnota.

9. Realisatie

Het beleidsplan wordt na het raadsbesluit verder uitgewerkt in beleidsregels. Dit zijn nadere voorschriften voor de uitvoering van de visie, de beleidsambities en doelstellingen uit de beleidsnota. Hierin wordt omgeschreven hoe de realisatie, samenwerking en communicatie wordt georganiseerd en welke normen gehanteerd worden. De beleidsregels worden door het college vastgesteld en kunnen tussentijds door het college bijgesteld worden. Na vaststelling van de beleidsregels wordt gestart met de daadwerkelijke uitvoering van de ambities.

Hoorn, - 2 APR. 2024

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester